

úvodní slovo

Vážení,

tato výroční zpráva Vám předkládá určitý obraz aktivit sdružení v roce 2008. Uvidíte tak přehled služeb a programů, počty uživatelů a poskytnutých hodin podpory, finanční zprávu a další údaje. Zpráva Vám však nedokáže přiblížit každodenní úsilí pracovníků organizace, kteří se po celý rok snažili poskytovat uživatelům služeb co nejkvalitnější podporu a pomoc. Na tomto místě bych proto rád poukázal na fakt, že právě na osobním nasazení jednotlivých pracovníků stojí kvalita a dlouhodobá udržitelnost celé organizace. Chtěl bych, aby si každý čtenář této zprávy připomněl, jak náročná je práce s lidmi s postižením, má-li být zachován vysoký standard kvality poskytovaných služeb. Proto právě pracovníkům v přímé práci s uživateli patří mé uznání a poděkování.

Rok 2008 byl pro naše sdružení rokem příznivým, nakonec jsme zvládli jak tradiční finanční obtíže, tak velkou změnu – odchod dosavadní ředitelky a zakladatelky sdružení Jany Plíškové. Její odchod byl výzvou novému řediteli i celému týmu pracovníků – Jana byla hlavní osobností sdružení od jeho založení. Jak se zdá, organizace tuto změnu zvládla, a to považuji za známku jejího „dobrého zdraví“. Doufám, že se našemu sdružení bude tak jako doposud dařit podporovat lidi s mentálním a kombinovaným postižením v rozvoji jejich samostatnosti.

Radek Kalfus
ředitel sdružení

poslání a cíle sdružení

Občanské sdružení Osa podporuje lidi s mentálním a kombinovaným postižením na jejich cestě k větší nezávislosti.

Osoby s uvedeným typem postižení podporujeme v rozvoji samostatnosti, soběstačnosti, schopnosti rozhodovat o svém životě a nést za svůj život zodpovědnost. Snažíme se pro ně zajistit takovou podporu, která jim umožní žít co nejaktivněji a na okolí co nejméně závislý život a využívat srovnatelné příležitosti jako jejich vrstevníci. Naším cílem je tedy integrace lidí s mentálním postižením do společnosti a jejich přijetí jakožto plnoprávných členů společnosti.

historie Osy

2003 založení sdružení – program „Sami za sebe“ se oddělil od o.s. Rytmus

2003 akreditace dobrovolnického programu u Ministerstva vnitra ČR

2004 počátek realizace programů – osobní asistence, nácviky dovedností, Dialogy, Týden samostatnosti, skupiny, dobrovolnický program, výcvik asistentů

2004 konaly se první osvětové besedy na středních školách na téma „život lidí s mentálním postižením“

2006-2007 spolupráce s o.s.Rytmus, SPMP a Quip na vytváření metodiky kurzů cestování a používání peněz

2007 uvedení programu „Kurzy“

2007 registrace sociálních služeb Osobní asistence a Sociální rehabilitace

2008 akreditace sdružení jako vzdělávací organizace (u Ministerstva práce a sociálních věcí)

služby sdružení

Pro naplnění cílů sdružení poskytujeme sociální služby lidem s mentálním a kombinovaným postižením starším 16 let. Od roku 2007 jsme registrovaným poskytovatelem služeb **osobní asistence** a **sociální rehabilitace**. Naše programy nabízejí uživatelům různé možnosti podpory a rozvoje podle jejich potřeb.

Poskytování služeb je dotováno Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a Magistrátem hlavního města Prahy.

Individuální přístup je hlavním principem naší práce – člověk s mentálním postižením (budoucí uživatel našich služeb) přichází s určitým přáním či potřebou něco ve svém životě změnit. Pracovník organizace (říkáme mu konzultant) pomáhá uživateli této změny dosáhnout. Uživatel s pomocí konzultanta vytvoří svůj individuální plán, ve kterém jsou popsány uživatelské cíle a cesty k jejich naplnění. Konzultant podporuje uživatele různými způsoby:

- pomáhá uživateli při přemýšlení o jeho přáních a cílech;
- vysvětluje a objasňuje situace, které jsou pro uživatele složité;
- pomáhá s hledáním nových možností, jak dosáhnout cíle;
- trénuje s uživatelem praktické dovednosti potřebné pro dosažení cíle;
- podporuje uživatele při shánění a zařizování dalších služeb;
- pomáhá zapojit lidi z okolí uživatele do plánování a podpory;
- v případě potřeby zařizuje a řídí osobní asistenci.

V rámci podpory kombinujeme obě poskytované služby k maximálnímu prospěchu uživatelů.

programy sdružení

- **Individuální podpora**
- **Osobní asistence**
- **Kurzy**
- **Pobyty**
- **Volnočasovky**

Program Individuální podpora

Reaguje na potřeby a přání lidí s mentálním postižením

- pokud chtějí nebo potřebují změnit něco ve svém životě,
- něco nového se naučit,
- být samostatnější
- být méně závislí na péči jiných lidí.

Individuální podpora nabízí lidem s mentálním postižením pomoc s řešením jejich současných životních situací a s přípravou na situace budoucí. Tento program je hodně provázán s programem Osobní asistence. Uživatelé často využívají obou programů najednou, což jim dobře umožňuje poznat jejich schopnosti a natrénovat potřebné dovednosti. Program také nabízí uživatelům dlouhodobou průběžnou podporu při řešení různých životních situací a změn.

Nejčastějšími oblastmi, ve kterých potřebují uživatelé podporu je volný čas, cestování po Praze, používání peněz, péče o domácnost, sebeobsluha, vztahy a komunikace s ostatními lidmi, používání mobilního telefonu. Intenzivní individuální podpora je též součástí programu Kurzy. Individuální návčivky a konzultace jsou pak zaměřeny na oblast řešenou kurzem.

Program v roce 2008 využilo 14 uživatelů.

V rámci programu Kurzy využilo individuální podporu 34 uživatelů.

8 uživatelů se zcela osamostatnilo v určité komplexní činnosti (cestování po Praze na jedné nebo více trasách, příprava stravy).

Uživatelé zcela naplnili 12 svých cílů stanovených v individuálních plánech.

Program Osobní asistence

Osobní asistence umožňuje lidem s mentálním postižením využívat běžných příležitostí a služeb v přirozeném prostředí. S pomocí asistentů mohou cestovat za svými aktivitami (do práce, do školy, na zájmové činnosti), postarat se sami o sebe a vyřídit si své záležitosti (podpora v domácnosti, při návštěvě u lékaře, při nákupech) a poznat lépe svoje schopnosti a možnosti.

Naše organizace klade velký důraz na rozvoj samostatnosti, proto se i v tomto programu snažíme podpořit uživatele v získávání nových zkušeností a dovedností.

Program v roce 2008 využilo 23 uživatelů.

17 uživatelů dosáhlo větší samostatnosti v asistované činnosti

12 uživatelů začalo na základě aktivizace při osobní asistenci nacvičovat potřebné dovednosti

Program Kurzy

V kurzech má uživatel možnost dozvědět se něco o svých schopnostech a zjistit, co se ještě v dané oblasti potřebuje naučit. Účastníci kurzů získávají a procvičují dovednosti, které jim umožní lépe cestovat, zacházet s penězi, chovat se bezpečně a lépe vycházet s lidmi.

Kurzy trvají 4-6 měsíců, probíhají v malé skupině vedené lektory. Účastníci se setkávají jednou týdně jako skupina na "teorii", kde jsou probírány potřebné znalosti a dovednosti společně. Jednou až dvakrát v týdnu pak účastníci pracuje individuálně pod vedením lektora – soustředí se na zvládnutí situací, které účastník potřebuje natrénovat pro svůj běžný život. V kurzech pracujeme hodně „v terénu“, tedy v místech, kde bude účastník trénované dovednosti používat (tedy na ulici, v MHD, v obchodě atd.).

Výstupy jednotlivých kurzů mohou být velmi různé v závislosti na potřebách jednotlivých účastníků kurzu. Cíle se mohou pohybovat od základní orientace v dané oblasti a zmapování vlastních dovedností a znalostí, až po získání zásadních návyků a zvládnutí dovedností v dané oblasti (například cesty nebo nákupu).

Program v roce 2008 využilo 34 uživatelů.

kurz cestování

Cílem kurzu je zlepšení dovedností v oblasti cestování po Praze.

Kurz pokrývá všechny oblasti cestování – bezpečný pohyb po ulici (pravidla pohybu po chodníku, bezpečnost), přecházení přes silnici, orientaci na ulici, cestování s využitím MHD (jak cestovat tramvají, autobusem, metrem), plánování cesty a řešení neobvyklých situací.

V roce 2008 absolvovali kurz 2 uživatelé.

kurz bezpečnosti

Cílem kurzu je zlepšení dovedností v oblasti bezpečného chování v každodenním životě.

Kurz se snaží účastníkům přiblížit možné rizikové situace a způsoby jejich řešení. Hlavními tématy jsou – nebezpečná místa, lidé, denní doba; koho a jak požádat o pomoc; obtěžování; co dělat, když se ztratím; sám doma; krádež; lákání.

V roce 2008 absolvovalo kurz 10 uživatelů.

kurz používání peněz

Cílem kurzu je zlepšení dovedností v oblasti používání peněz a hospodaření s nimi.

V praxi se tedy kurz zabývá rozpoznáváním peněz, placením, nakupováním, hospodařením s vlastními penězi a bezpečnostními zásadami pro nakládání s penězi.

V roce 2008 absolvovalo kurz 12 uživatelů.

kurz sociálních dovedností

Cílem kurzu je zlepšení dovedností v oblasti komunikace a vztahů s ostatními lidmi.

Snažíme se pomoci účastníkům k lepšímu porozumění sociálním situacím a chování lidí v různých oblastech každodenního života (např. kontakt s lidmi na ulici, v obchodě, ve službách, se spolubydlícím, kamarádem).

Účastníci dostávají zpětnou vazbu o svém chování k ostatním a mají možnost vyzkoušet si nové způsoby jednání s lidmi.

V roce 2008 absolvovalo kurz 10 uživatelů.

Program Pobyty

Tento program nabízí lidem s mentálním postižením možnost získání orientace v základních životních oblastech a možnost vyzkoušení si dovedností potřebných pro samostatný život.

Pobyty se konají mimo Prahu, uživatelé tak mají možnost změnit obvyklé prostředí, vyzkoušet si fungování mimo svůj obvyklý okruh lidí (mimo rodinu, pobytové zařízení) a poznat výhody a nároky podpory osobním asistentem.

Pobyty jsou také prosetkáváním se s vrstevníky s postižením i bez něj a vzájemné sdílení zkušeností.

Program je veden lektory, účastníkům jsou k dispozici asistenti-dobrovolníci.

Jedná se o víkendové Dialogy a Týden samostatného žití.

(od pátku do neděle), které probíhají čtyřikrát za rok. V létě se koná Týden samostatného žití, který trvá 7 dní. Týden samostatnosti představuje delší čas pro praktické zkoušení a trénink osvojovaných dovedností v běžném nechráněném prostředí.

Dialogy

Pobyt probíhá od pátku do neděle, obvykle čtyřikrát za rok. Dialogy se zabývají různými tématy jako např. představa o vlastní budoucnosti a možnostech, jak tuto představu naplnit, komunikace, zodpovědnost za rozhodnutí, práce, osobní asistence, kamarádi atd. O těchto tématech probíhají skupinové diskuse a uživatelé plní nejrůznější úkoly. Každému uživateli dle jeho potřeb pomáhá asistent-dobrovolník, a to při úkolech i mimo ně (při sebeobsluze, na cestách, s dodržováním časového rozvrhu Dialogů atd.).

Témata Dialogů v roce 2008:

Šaty dělají člověka (29.2.- 2.3.), Hravě zdravě (18.-20.4.), Jak využívat sociální služby (24.-26.10.)

V tomto roce proběhla všechna setkání ve Spolkovém domě sourozenců Roškotových ve Vlašimi.

V roce 2008 se uskutečnily 3 víkendové tréninkové pobyty (Dialogy), místo plánovaných 4. Využilo je dohromady 32 uživatelů.

Na uskutečnění čtvrtých Dialogů se nám nepodařilo získat finanční prostředky na pokrytí nákladů.

Týden samostatnosti

Uživatelé mají k dispozici celý týden k vyzkoušení si, co obnáší starat se sám o sebe. S pomocí lektorů a asistentů si zkoušejí každodenní přípravu jídel (od nákupu, přes vaření až po mytí nádobí), úklid ve svém pokoji, starost o vlastní hygienu, všudypřítomné domlouvání se s ostatními a také postarání se o náplň volného času. Odpoledne jsou pak zaměřena na aktivní využití volného času, zejména ve skupině s ostatními.

Týden samostatnosti se konal od 28.6. do 5.7. v Penzionu PRE v Doksech u Máchova jezera.

V roce 2008 využilo Týden samostatného žití 12 uživatelů.

Program Volnočasovky

Jedná se o podporu pravidelného setkávání lidí, kteří spolu chtějí trávit volný čas. V malých skupinkách se scházejí u pravidelných aktivit nebo si společně plánují každé setkání. Skupině pomáhají asistenti, podporují členy skupiny při domlouvání, plánování i realizaci aktivit a snaží se o zvýšení samostatnosti jednotlivých skupinek. Jejich členové se učí navzájem si pomáhat a v praktických situacích si trénují komunikační dovednosti (poslouchat se, domlouvat se atd.).

Význam programu spočívá v osvojování dovedností potřebných pro trávení volného času, ve vytváření dlouhodobějších vazeb a v naplnění volného času vlastními aktivitami.

Program probíhá celý rok, záleží na jednotlivých členech, jak často se ho účastní. Některé skupinky se scházejí ve všední den a jiné o víkendu.

V roce 2008 byly podporovány 4 volnočasové skupiny – 1 skupina chodící pravidelně hrát kuželky, 2 skupiny plánující si různorodý program dle momentálního zájmu a 1 skupina chodící pravidelně plavat.

Program využilo 18 uživatelů.

Dobrovolnický program

Dobrovolníci představují velký potenciál – mají chuť pomáhat a neváhají obětovat svůj volný čas ostatním. Naše sdružení nabízí zázemí dobrovolnického programu (akreditovaného u Ministerstva vnitra) a účast na programech sociálních služeb pro lidi s mentálním a kombinovaným postižením. Dobrovolníci tak mohou pomáhat přímo jako osobní asistenti, asistenti na volnočasových skupinách nebo mohou pomáhat v zajištění kurzů (např. jako figuranti pro nácvik komunikace nebo bezpečného chování vůči cizím lidem) a pobytů (ať již v přípravě, jako lektoři nebo asistenti). Ve všech programech představují dobrovolníci pro uživatele služeb také inspiraci – ukazují jim nové možnosti (co se dá v životě všechno dělat, jak jde zvládat různé situace, jak se chovat k ostatním).

Některí dobrovolníci pomáhají také udržet organizaci v chodu – starají se např. o počítačovou síť, pomáhají s překlady zahraničních textů a se zajištěním pořádaných akcí (den otevřených dveří).

Pro dobrovolníky zajišťujeme průběžné metodické vedení (pravidelné schůzky a individuální konzultace) a také jim poskytujeme výcvik pro asistenty lidí s mentálním postižením.

Na programech a akcích organizace se v roce 2008 podílelo 57 dobrovolníků.

Za rok 2008 jsme přijali 19 nových dobrovolníků.

Výcvikem asistentů prošlo 8 dobrovolníků.

Dobrovolnický program je dotován Ministerstvem vnitra ČR.

Besedy

V rámci osvětové činnosti pořádá naše sdružení besedy se studenty středních škol na téma „život lidí s mentálním postižením“. Interaktivní besedy navazují na znalosti a představy studentů – poukazují na zažitá předsudky, ukazují možnosti a schopnosti lidí s postižením. Na besedách jsou zpravidla přítomni také lidé s mentálním postižením a dobrovolníci, studenti tak s nimi mohou diskutovat a získat přímou zkušenost.

V roce 2008 se nám podařilo upevnit dlouhodobou spolupráci s několika středními školami – besedy se stávají součástí jejich vzdělávacích plánů.

Uskutečnilo se 16 besed pro cca 300 studentů.

Výcvik asistentů pro lidi s mentálním postižením

Pro účinnou podporu lidí s mentálním postižením je důležitá zejména kvalita pracovníků v přímé péči – asistentů. Náš Výcvik je určen pro všechny, kteří chtějí získat nebo zlepšit své dovednosti v poskytování osobní asistence. Třídenní program je postaven na skupinové práci či práci ve dvojicích, tematicky se zaměřuje zejména na roli asistenta, obavy, motivaci, vztah, komunikaci, podporu a další věci, které potřebuje asistent ke své práci.

Výcvik je akreditovaným kurzem v rámci dalšího vzdělávání sociálních pracovníků.

V roce 2008 proběhly 3 výcviky.

Bezpečný prostor pro rozhovor

Od podzimu 2008 nabízíme novou formu pomoci pro lidi s mentálním postižením a jejich rodiny. Jedná se o psychoterapii, tedy bezpečný prostor pro uživatele služeb, jejich sourozence, rodiče i celé rodiny. Je to bezpečný prostor pro řešení problémů povídáním/rozhovorem, pro získání podpory nezávislého odborníka, pro přemýšlení a rozhodování se.

Tuto službu nabízí v Ose nezávisle na dalších sociálních službách poskytovaných uživatelům Mgr. Kateřina Benešová. Každé setkání je zčásti hrazeno účastníkem a zčásti dotováno naší organizací.

Pořádané akce

- V dubnu jsme se zúčastnili **Akce JEDEN SVĚT** na ZŠ a Gymnáziu J. G. Jarkovského, kde jsme v rámci tří besed studentům přiblížili problematiku lidí s mentálním handicapem.

- V rámci Týdne pro inkluzi (29.9.–5.10.) proběhl v naší organizaci **Den otevřených dveří** a uspořádali jsme **zahradní slavnost** nejen pro uživatele a příznivce sdružení

- **Beseda "Škola skončí a co dál aneb sociální služby"** pro rodiče – v listopadu 2008 jsme na Základní škole speciální Starostrašnická uspořádali besedu pro rodiče o sociálních službách pro jejich děti s handicapem. Rodiče si tak mohli udělat představu, co se nabízí jejich dětem, až dospějí. Na besedu přišlo 14 rodičů.

Vybrané údaje účetní závěrky za rok 2008

NÁKLADY (v tisících Kč)		VÝNOSY (v tisících Kč)	
spotřebované nákupy celkem	94	tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	169
spotřeba materiálu	94	tržby z prodeje služeb	169
služby celkem	402	ostatní výnosy celkem	8
opravy a udržování	3	úroky	2
cestovné	2	jiné ostatní výnosy	6
náklady na reprezentaci	3	přijaté příspěvky celkem	79
ostatní služby	394	přijaté příspěvky (dary)	79
osobní náklady celkem	1716	provozní dotace celkem	1989
mzdové náklady	1292	provozní dotace	1989
zákonné sociální pojištění	424		
ostatní náklady celkem	33		
jiné ostatní náklady	33		
náklady celkem	2245	výnosy celkem	2245

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ 0

Dotace na provozní účely:

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR	1 230 600,-
Magistrát hlavního města Prahy	674 000,-
Ministerstvo vnitra ČR	85 000,-

Přijaté dary

Rodamco ČR, s.r.o.	20 000,-
Kodys spol. s r.o.	15 000,-
Česká pojišťovna zdraví a.s.	10 000,-
Fly United s.r.o.	8 000,-
paní Ivana Nacherová	3 000,-
pan Radek Vácha	1 000,-

Příspěvky nadací

Nadace Charty 77 - Fond Šance	21 860,-
-------------------------------	----------

Věcné dary

Amway ČR, s.r.o. – systém na úpravu pitné vody
 Kosmetika Capri, s.r.o. – kosmetické balíčky
 McDonald's ČR spol.s r.o. – dárkové šeky
 Neoluxor, s.r.o. – kupóny na slevu
 LE&CO - Ing. Jiří Lenc, s.r.o., výroba uzenin – uzeniny na zahradní slavnost
 Kino Světozor – volné vstupenky
 Abaris – zapůjčení party stanu na zahradní slavnost

Děkujeme všem dárcům, příznivcům a podporovatelům za jejich dary finanční i věcné, dary vlastního času i práce a také za všechna vyjádření podpory, která se nám dostala.

členové sdružení - valná hromada sdružení

Mgr. Helena Janoušová
Mgr. Hedvika Hrušková
Bc. Radek Kalfus
Dana Kosičková
Dagmar Macháčková
Jana Plíšková, DiS.
Mgr. Lenka Šveráková
PhDr. Lenka Vochocová
Filip Novák
Dita Vojířová
Mgr. Veronika Purková
Ing. Vlastimil Dominik

rada sdružení

Mgr. Jitka Zimová - předsedkyně
Mgr. Kateřina Benešová
Mgr. Pavla Baxová
PhDr. Jan Šiška, Ph.D.

ředitel/ka sdružení

Jana Plíšková, DiS.
od září Radek Kalfus

Sídlo a pracoviště sdružení

Podpora samostatnosti Osa
Filipova 2013/3
148 00 Praha 11 – Chodov

Kontakty pro získání informací a žádosti o službu

Telefon: 271 910 001 nebo 775 271 910
e-mail: osa.szs@centrum.cz
webové stránky: www.samostatnost.cz

IČO: 266 39 131

Číslo účtu: 186307827/0300 – ČSOB